

PRŮVODCE GYNEKOLOGICKOU OPERACÍ

Milé pacientky,

tento edukační materiál Vám poskytne informace o tom, co Vás čeká před operačním výkonem a po dobu hospitalizace. Naším cílem je Vaše rychlé zhojení po operačním výkonu díky moderním přístupům zdravotní péče. Rychlé zotavení přispívá ke snížení operačního stresu. Velkou roli hraje především Vaše aktivní spolupráce.

CO VÁS ČEKÁ A JAK SE NA OPERACI PŘIPRAVIT

V první řadě je nutné si cestou Vašeho praktického lékaře zajistit předoperační vyšetření.

Vyšetření zahrnuje: odběry krve, EKG, rentgen srdce a plic, vyšetření praktickým lékařem nebo internistou, popřípadě další specializované vyšetření, pokud Vám bylo doporučeno.

Pokud užíváte léky ovlivňující krevní srážlivost (např. Godasal, Anopyrin, Stacyl, Warfarin, Pradaxa, Eliquis) nebo perorální antidiabetika (léky používané k terapii diabetu 2. typu) je nutné tyto před operací vysadit. Typ léku a dobu, po kterou mají být z léčby vysazeny doporučí a stanoví Váš praktický lékař v rámci předoperačního vyšetření. Minimálně týden před operací vysadte injekční léky na hubnutí (např. Wegovy, Ozempic, Mounjaro).

V případě, že se u Vás v předoperačním období vyskytne akutní onemocnění např. infekce dýchacích cest, chřipka, teplota, nevolnost je nutné tuto skutečnost nahlásit praktickému lékaři nebo lékaři při přijetí a konzultovat s ním nutnost odložení operace a dohodnutí nového termínu operačního výkonu.

V předoperačním období před nástupem do nemocnice buďte aktivní, chodte na procházky nebo lehce cvičte (minimálně 1 hodina svižné chůze, při které se lehce zadýcháte).

Pro zajištění nekomplikovaného průběhu celkové anestezie a rychlou rekonvalescenci se vyhněte konzumaci alkoholu a zanechte kouření, případně jej výrazně omezte.

Cennosti a šperky nechte prosím doma.

CO SI S SEBOU VZÍT DO NEMOCNICE

- občanský průkaz, průkaz pojištěnce zdravotní pojišťovny;
- vyplněné informované souhlasy a předoperační vyšetření;
- pravidelně užívané léky v originálních balení;
- noční košile, domácí oděv, přezůvky;
- osobní hygienické potřeby;
- doporučujeme dezinfekční mýdlo s obsahem chlor hexidinu (lze zakoupit ve Zdravotnických potřebách nebo drogérii);
- brýle, kontaktní čočky, naslouchátko a ostatní kompenzační pomůcky;
- pomůcky k chůzi;
- sacharidový izotonický nápoj Preop, který je určen k dietnímu postupu při přípravě na chirurgický výkon, pokud byl lékařem doporučen.
- pro podporu peristaltiky zařívacího ústrojí doporučujeme žvýkačky a pití černé kávy s obsahem kofeinu

DEN PŘED OPERACÍ A V DEN OPERACE

V den přijetí se v objednaném čase dostavte do přízemí budovy EUC Kliniky Zlín do kanceláře Příjem pacientů k hospitalizaci (naproti recepci kliniky). K příjmu si připravte průkaz zdravotní pojišťovny, občanský průkaz a kontakt na nejbližšího příbuzného. Po vyřízení potřebných náležitostí Vás nasměrují na gynekologické oddělení do 4. podlaží, kde si Vás převezmou sestřičky gynekologického oddělení.

Je-li Vaším příjmovým dnem neděle či den státního svátku, dostavte se k hospitalizaci v čase mezi 8:00 – 9:00 hod přímo na gynekologické oddělení ve 4. patře.

V případě potřeby Vám sestřičky vystaví „Potvrzení o dočasné pracovní neschopnosti“.

CO VÁS ČEKÁ S NÁSTUPEM DO NEMOCNICE

Strava před operací

Jíst můžete běžné jídlo. Vhodné je pít neperlivou vodu, čiré tekutiny nebo čaj, nevhodné jsou sycené nápoje, alkohol. 6 hodin před operací již nesmíte jíst a kouřit. Pitný režim je potřeba zkontrolovat se sestrou a váže se na pořadí v operačním programu, pitný režim (čiré tekutiny), je nutné ukončit 2 hodiny před operací.

Speciální příprava

Pokud Vás lékař informoval o zařazení do vysokého rizika chirurgického výkonu, s možností výkonu na tlustém střevě, bude Vám vydán lékařský předpis – recept na perorální roztok, který po vypití pomáhá střeva vyprázdnit. Nejčastěji se jedná o preparáty typu Picoprep, Moviprep či Fortrans. Od počátku vyprazdňování již nesmíte jíst.

Příprava operačního pole

Den před operací, popřípadě v den operace probíhá příprava operačního pole. Odstraní se ochlupení pomocí speciálního strojeku a provede se dezinfekce pupku. V této fázi můžete využít dezinfekční mýdlo ke koupeli s obsahem chlorhexidinu.

Další opatření

Večer před operací Vám bude aplikována injekce nízkomolekulárního heparinu, která slouží ke snížení rizika vzniku krevní sraženiny.

V DEN OPERACE

6 hodin před výkonem již nesmíte jíst a kouřit. Pít můžete do 6:00 hodin, pokud jste první v operačním programu. Jste-li první v operačním programu, po domluvě se sestrou a dle ordinace lékaře můžete vypít isotonický nápoj Preop před 6. hodinou ránní. Pokud první v operačním programu nejste, je nutné si příjem tekutin včetně nápoje Preop zkontrolovat se sestrou, příjem čirých tekutin se musí ukončit 2 hodiny před operací.

Je třeba, abyste v den operace byla připravená k výkonu, tzn. osprchovaná, vymočená, odličená, měla nenalakované nehty. Odložte si šperky, zubní náhradu, hodinky, kontaktní čočky, naslouchadlo atd. Po osprchování si na lůžku navléknete elastické kompresní punčochy k prevenci tromboembolické nemoci.

Pokud jsou Vám naordinovány léky pro zklidnění před operací (premedikace), je nutné po jejich požití dodržovat klid na lůžku. V případě, že je Vám naordinována před výkonem preventivní dávka antibiotik, bude Vám na horní končetině zaveden periferní žilní katétr, který bude sloužit k aplikaci léčiv do krevního oběhu během výkonu i v pooperačním období.

Bezprostředně před operací Vás doprovodíme na operační sál, kde budete předána anesteziologickému týmu.

POOPERAČNÍ OBDOBÍ

Budete hospitalizována na standardním gynekologickém oddělení. V případě komplikací během operace budete sledována na jednotce intermediární péče.

Po operaci bude zdravotnický personál monitorovat Váš celkový zdravotní stav:

- vědomí;
- krevní tlak, tepová frekvence, okysličení krve kyslíkem;
- zvládnání bolesti;
- případné krvácení z rodidel či odpad z drénu.

Dle typu operačního výkonu a při příznivém průběhu pooperační péče je možná časná mobilizace již v den operace. Po laparoskopické operaci se může objevit tlak v podžebří, což je způsobeno naplněním dutiny břišní plynem použitým v průběhu operačního výkonu, který se postupně vstřebává. Nepříjemné potíže postupně vymizí.

Obnova příjmu stravy a tekutin u velkých gynekologických výkonů

Tekutiny dostanete nejdříve za 2 hodiny po operaci. V den operace bude Vaše dieta čajová, dle typu operačního výkonu v případě příznivého stavu můžete dostat lehkou stravu jako například přesnídávku, bílý jogurt nebo piškoty. 1.–3. pooperační den následuje dieta šetřící, popř. dle Vašeho onemocnění.

Močový katétr a drén budete mít po dobu nezbytně nutnou, odstranění probíhá do 24 hodin po operačním výkonu.

První vstávání z lůžka se uskuteční vždy za doprovodu všeobecné sestry nebo porodní asistentky. V případě příznivého zdravotního stavu začínáme rehabilitovat již v den operace.

ZVLÁDÁNÍ BOLESTI V POOPERAČNÍM OBDOBÍ

Pro vaše uzdravení je důležité, abyste byla bez bolesti a mohla tak lépe dýchat, snadněji se pohybovat a vstávat, rychleji se zotavovat, dobře spát a odpočívat. Bolest zvyšuje stresovou zátěž, zhoršuje hojení a celkový pooperační průběh, proto je důležité tlumení bolesti. Při výskytu bolesti informujte všeobecnou sestru nebo porodní asistentku. Léky proti bolesti se podávají ve formě tablet, injekcí, infuzí do žíly nebo do epidurálního katétru.

DÉLKA HOSPITALIZACE DLE TYPU OPERACE

Obvyklá délka hospitalizace po gynekologických operacích je 2–5 dnů.

- po operaci z otevřeného přístupu řezem jsou pacientky propuštěny 4. den;
- po laparoskopické operaci 1.–3. den podle rozsahu a typu výkonu;
- po labioplastice dle stavu 1. den;
- po poševních plastikách 2. den;
- po laparoskopicky asistované hysterektomii nebo závěsech dle stavu 4. den po operaci;
- po urogynekologických operacích dle stavu a množství reziduální moče 1. den po operaci (reziduální moč – množství moče, které zůstane v močovém měchýři po vymočení, měří se ultrazvukem přes břicho, norma je do 50ml).

O propuštění do domácí péče vždy rozhoduje lékař.

PROPUŠTĚNÍ Z NEMOCNICE

Z nemocnice můžete být propuštěna, pokud:

- se cítíte dobře, nemáte teploty a jste bez známek zánětu;
- jste samostatná a zvládnete se doma o sebe postarat, popřípadě o Vás někdo může pečovat;
- zvládáte bolest a doma Vám postačí užívání tablet;
- tolerujete stravu a dokážete dodržovat pitný režim.

V DOMÁCÍM PROSTŘEDÍ PO PROPUŠTĚNÍ

Dodržujte hygienický režim, jizvu pravidelně omývejte čistou vodou a kontrolujte ji, zda nevykazuje známky zánětu. Pouze se sprchujte, koupání není vhodné po dobu 6 týdnů. Dále po dobu 6 týdnů je nutné dodržovat sexuální abstinenci, nenavštěvovat bazény, sauny a podobná zařízení.

Dodržujte pohybovou aktivitu ve smyslu krátkých procházek, postupně zvyšujte délku. Pokud u Vás byly použité vstřebatelné stehy, není nutné je vytahovat, v případě stehů nevstřebatelných je nutné jejich odstranění za 7 dnů po operaci, cestou Vašeho praktického lékaře, či registrujícího gynekologa. Pokud byl během výkonu odebrán biologický materiál k histologickému vyšetření, výsledek Vám sdělí Váš registrující gynekolog. Pečujte o ránu – jizvu pouze sprchujte, nebojte se na ni sáhnout, jizvu umyjte mýdlem, šetrně odstraňte zbytky krve a opláchněte tekoucí

vlažnou vodou. Častá výměna hygienických vložek je důležitá, jako prevence proti vzniku infekce. Pro obnovení střevní činnosti je vhodné žvýkat žvýkačku a konzumace černé kávy

PŘÍZNAKY MOŽNÝCH KOMPLIKACÍ

Komplikace mohou vzniknout až v domácím prostředí, proto uvádíme nejčastější příznaky, abyste je uměli rozpoznat a vyhledali lékařské ošetření:

- začervenání a bolestivost rány, popřípadě může z rány vytékat sekret;
- teplota nad 38 °C, zimnice, třesavka;
- nadměrná bolest, která nereaguje na podání léků;
- zápachající výtok;
- silné vaginální krvácení;
- zvracení, které Vás limituje v příjmu potravy.

Gynekologické oddělení EUC Kliniky Zlín
prim. MUDr. Viktor Regász